



SÜRDÜRÜLEBİLİR
**FINDIK
KÖYLERİ**
PROJESİ



FAALİYET VE ARAŞTIRMA RAPORU
2022



PROJE SAHİBİ

Kadir DURAK
Durak Fındık San. ve Tic. A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi

PROJE EKİBİ

PROJE KOORDİNATÖRÜ

Vedat MACİT

AKADEMİK DANIŞMAN

Dr. Tuğba KONTAŞ AZAKLI

YAZARLAR

Serdar MACİT
Mehmet AZAKLI

TASARIM

Bülent USTAOĞLU





 **Durak**
HAZELNUTS

Geçmişten Geleceğe Güvenle...

HAKKIMIZDA

Durak Fındık gücünü yerelden alan ve uluslararası alanda tanınan bir şirket olarak önceliğini sürdürülebilir fındık tarımı ile ürünlerini en iyi kalite standartlarında tüketicilere ulaştırmak olarak belirlemiştir.

Benzersiz hizmet kalitesi, fark yaratan uygulamaları ile tedarik zincirlerinin her aşamasında sürdürülebilir ve izlenebilir tarım faaliyetleriyle ürünlere erişmek, piyasa ölçüsünde kalite bazlı satın alma anlayışıyla ürünleri toplamak, el değmeden işlemek, paketlemek, fark yaratan farklı ürünlere dönüşümünü gerçekleştirerek yurt içinde ve yurt dışında pazarlamasını sağlamak misyonuna sahiptir.



DURAK FINDIK TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARI

Durak Fındık olarak sürdürülebilirlik programımız çerçevesinde başta çocuk işçiliğinin önlenmesi, küresel hedefi olan hedef 8.7 olmak üzere bununla bağlantılı olan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin pek çoğunda çalışmalarımızı yürütmeye devam ediyoruz. Başta Türkiye olmak üzere dünya üzerinde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için yalnızca tarımla ilgili değil aynı zamanda sosyal konuları da kapsayan pek çok alanda tedarik zincirimizdeki paydaşlarımızla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklaşa çalışmalar yürütüyoruz.

Bu kapsamda yürütülen çalışmalar 2012 yılından bu güne dek hem çalışma başlıkları hem de kapsayıcılık açısından genişleyerek devam etmektedir. Türkiye'de ve dünyada; öncelikle çocukların ve tedarik zincirindeki insanların ardından da fındığın geleceğinin ve değerinin korunması için emek veriyoruz.

Sürdürülebilirlik alanında yapılan çalışmalar hakkında daha detaylı bilgi almak için:

www.duraksurdurulebilirlik.com

www.hercocukbirdunya.org



SFK PROJESİ

Sürdürülebilir Fındık Köyleri projesi, Türkiye'de fındık üretimi gerçekleştirilen iki bölgede uygulanmakta olan Çocuk İşçiliğinin Azaltılması, Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri ve Ailelerinin Çalışma ve Yaşam Koşullarının İyileştirilmesi Projesidir. Proje Sakarya'nın Ferizli ve Ordu'nun İkizce ilçelerinde 2022 ve 2024 yılları arasında uygulanacaktır.



FON SAĞLAYICILAR

- Hollanda Dışişleri Bakanlığı tarafından görevlendirilen Hollanda Girişim Ajansı (RVO) Çocuk İşçiliğine Karşı Fon
- Intersnack



Netherlands Enterprise Agency



Intersnack

AMAÇ

Proje, Sakarya-Ferizli ve Ordu-İkizce bölgelerinde çocuk işçiliğinin temel nedenleriyle iş birliği içinde mücadele ederek çocuk işçiliğini azaltmayı ve mevsimlik gezici tarım işçileri ile ailelerinin yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için ilgili paydaşlar ve yerel makamlar ile iş birliği içinde planlamalar gerçekleştirilecek, çocuk işçiliği ile etkin bir şekilde mücadele etmeye ve çocuk işçiliğini ortadan kaldırmaya yönelik uygulamalar bir araya getirilerek, iş birlikleri güçlendirilecektir.

TOPLAM PROJE BÜTÇESİ:
€ 404,370



PROJENİN HEDEFLERİ

- Bölgede Kamu - Özel Sektör - Sivil Toplum katımlı proje çalışma grupları oluşturulacak.
- 600 Çocuk için iyileştirilmiş oyun ve öğrenme fırsatına erişim sağlanacak.
- 2021-2024 Yılları arasında 2 bölgede 5-15 yaş arası çocuk işçiliğinin %80 oranında azaltılması için çalışmalar yapılacaktır.
- 200 Tarım işi sözleşmesi yapılacak.
- Kayıt altına alınmış 60 Tarım işi aracısı kayıt altına alınacaktır.
- Eğitimlere katılmış 80 Tarım işi aracısına eğitim verilecektir.
- 180 İşçiye eğitim verilecektir.
- 1150 Üreticiye eğitim verilecektir.



PROJENİN BEKLENEN ÇIKTILARI

Çıktı 1: Çocuk işçiliği ile mücadele edilmesi ve işçilerin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla belirlenen bölgelerdeki yerel makamlar ve topluluklar arasında etkin ve sürdürülebilir iş birliğinin sağlanması.

Çıktı 2: Mevsimlik gezici tarım işçilerinin çocuklarının iyileştirilmiş oyun ve öğrenme fırsatlarına erişiminin sağlanması.

Çıktı 3: Mevsimlik gezici tarım işçileri için iyileştirilmiş çalışma ve yaşam koşullarının oluşturulması.

Çıktı 4: Uluslararası, ulusal ve yerel fındık aktörleri için çocuk işçiliği ile mücadele etmeye ve eylem almaya yönelik, iş birliğine dayalı ve alan temelli yaklaşım benimseyen iyileştirilmiş sistemler kurulması.



PROJE BİLGİLERİ

Proje Başlangıç Tarihi: 2021

Proje Bitiş Tarihi: 2024

Proje Uygulama Alanları: İkizce ve Ferizli (Orta ve Batı Karadeniz)

İkizce Bölgesi (Durak Fındık) Üretici Hacmi: 1000'in üzerinde kayıtlı üretici

İkizce Bölgesi Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi Komite Üyeleri:

- Durak Fındık,
- Ordu İşkur Ünye İlçe Müdürlüğü,
- İkizce Meslek Yüksek Okulu,
- Ordu Kadını Güçlendirme Derneği,
- İkizce Belediyesi,
- Lider Üretici,
- Muhtarlar,
- İşçi Temsilcisi,
- Durak Fındık Sosyal Çalışmacıları

Bugüne Kadar Gerçekleştirilen Faaliyetler:

1. Paydaş Haritalama Çalışması
2. Paydaş Ziyaretleri
3. Birinci Komite Toplantısı
4. Konaklama Alanları İhtiyaç Analizi
5. Üretici Eğitimleri
6. İkinci Komite Toplantısı
7. Üçüncü Komite Toplantısı
8. Öğretmen Eğitimi
9. Çocukların Güvenli Alanlara Erişimi
10. Çocuklar İçin Eğitim Faaliyetleri
11. Eğitim Kiti ve Eğitim Setleri Dağıtımı
12. Konaklama Alanlarında Gerçekleştirilen İyileştirmeler
13. Mevsimlik Tarım İşçisi Kadın Eğitimleri
14. Tarım Aracılarının Kayıt Altına Alınması (Tarım Aracısı Eğitimleri)



FAALİYETLER



1. Paydaş Haritalama Çalışması

Ekim 2021 tarihinde paydaş haritalama çalışmasının birincisi yüz yüze ikincisi ise online oturum olarak gerçekleştirilmiştir.

2. Paydaş Ziyaretleri

Gerçekleştirilen paydaş haritalamasında öne çıkan kurumlar RA ve Durak yetkilileri tarafından ziyaret edildi.

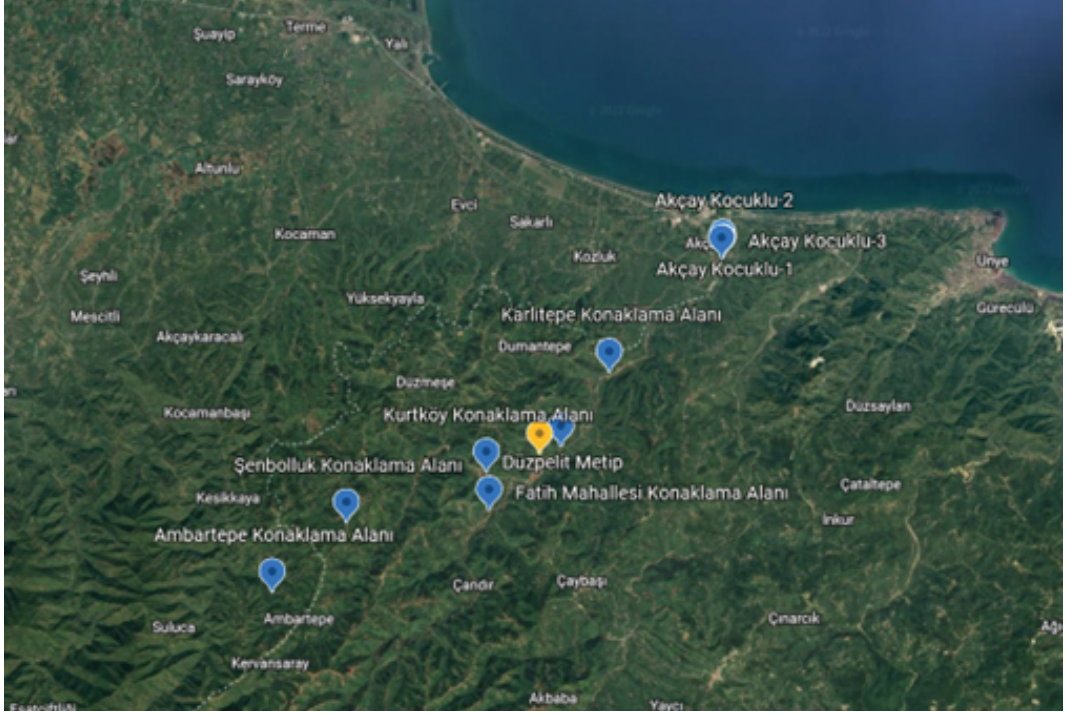
Bu kapsamda 7 kuruma ziyarette bulunuldu. Bu kurumlar;

- İkizce Kaymakamlığı,
- İkizce Belediyesi,
- İkizce Meslek Yüksek Okulu,
- İkizce Toplum Sağlığı Merkezi,
- İkizce İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü,
- Ordu İl İşkur Müdürlüğü,
- Ordu Kadını Güçlendirme Derneği'dir.

3. Birinci Komite Toplantısı

Komite toplantısı 2 Mart 2022 tarihine Ordu Üniversitesi İkizce Meslek Yüksek Okulu'nun toplantı salonunda 17 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen toplantıda proje hakkında bilgilendirmeler yapılmış ve gezici mevsimlik tarım göçü ile ilgili risk faktörleri üzerine değerlendirmelerde bulunulmuştur. Riskler önem ve aciliyet sırasına göre sıralanmış, önemi ve aciliyeti en yüksek olan riskler, yaşama hakkı (güvenlik), kazalar, hastalıkların önlenmesi ve barınma alanı sorunları olarak belirlenmiştir.





4. Konaklama Alanları İhtiyaç Analizi

İkizce ilçesinde bulunan gezici mevsimlik tarım işçilerinin toplu konakladıkları 7 alan belirlenmiştir. Bu alanların mevcut durumları analiz edilerek, alanlarındaki risk faktörleri belirlenmiş ve alanların ihtiyaçları listelenmiştir. Bu doğrultuda da alanlardaki ihtiyaçların karşılanması için çeşitli çözüm önerileri sunulmuştur. Detaylı bilgiye "Konaklama Alanları İhtiyaç Analizi Raporu"ndan ulaşılabilmektedir.

Belirlenen ve analize dahil edilen konaklama alanları şunlardır:

- I. Şenbolluk Konaklama Alanı,
- II. Fatih Mahallesi Konaklama Alanı,
- III. Karlıtepe Konaklama Alanı,
- IV. Düzpelit Konaklama Alanı,
- V. Kurtköy Konaklama Alanı,
- VI. Kocuklu Konaklama Alanı,
- VII. Ambartepe Konaklama Alanı

5. Üretici Eğitimleri

Proje kapsamında üreticilere yönelik verilecek eğitimlerin içerikleri oluşturulmuş ve 450 üreticiye birebir eğitim verilmiştir.

Üreticilere yönelik verilen eğitim başlıkları şu şekildedir;

- I. Çocuk işçiliği,
- II. Sözleşme ve Kontratlar,
- III. Çalışma ve Yaşam Koşulları,
- IV. Toplumsal Cinsiyet ve Ayrımcılığın Önlenmesi,
- V. Sürdürülebilir Tarım Uygulamaları.

6. İkinci Komite Toplantısı

İkinci Komite toplantısı 31 Mayıs 2022 tarihinde Ordu Üniversitesi İkizce Meslek Yüksekokulu'nun toplantı salonunda 12 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Toplantıda "Konaklama Alanları İhtiyaç Analizi Raporu"nun üzerinden geçilerek, güvenli oyun ve öğrenme alanlarının ihtiyaçları üzerine bir değerlendirme yapılmıştır.



7. Üçüncü Komite Toplantısı

Üçüncü Komite toplantısı 22 Temmuz 2022 tarihinde Ordu Üniversitesi İkizce Meslek Yüksekokulu'nun toplantı salonunda 14 kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantıda "Ortak Yatırım Planı" komite üyelerince gözden geçirildi, güvenli oyun ve öğrenme alanlarının ihtiyaçlarını üzerine değerlendirmelerde bulunuldu ve yakalaşan hasat dönemi hakkında yapılan hazırlıklar ile ilgili konuşuldu.





8. Öğretmen Eğitimi

Yaz okulunda görev alacak öğretmen ve yardımcı personele yönelik eğitimler üç akademisyen ve bir insan hakları uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Eğitim programının ilk oturumu proje tanıtımı ile başlamış, “Mevsimlik Tarım Göçünde Çocuk İşçiliği” konusu ile devam etmiş ve “Toplumsal Cinsiyet ve Ayrımcılık” konusu ile tamamlanmıştır. Eğitimin ikinci oturumu günün diğer yarısında başlamış, öğretmenlere “Okulda Karşılaşabilecekleri Kazalar ve İlk Yardım”, “Öz Şefkat ve Şiddetsiz İletişim” başlıklarında eğitimler verilmiştir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan modüller öğretmenlerle paylaşılmış ve çocuklara uygulanacak olan program oyun ve beceri temelli olarak revize edilmiştir.





9. Çocukların Güvenli Alanlara Erişimi

Sürdürülebilir Fındık Köyleri projesi Her Çocuk Bir Dünya programı ile eş güdüm içerisinde yürütülmektedir. 2022 hasat döneminde Sürdürülebilir Fındık köyleri Projesi kapsamında 100 çocuğa, Her Çocuk Bir Dünya programı kapsamında 109 çocuğa ulaşılmıştır. Çocukların konaklama alanlarından güvenli oyun ve öğrenme alanlarına erişimlerini sağlamak amacıyla 5 araç görevlendirilmiştir. Bu araçlar belirli alanlara birden fazla kez giderek çocukların güvenli oyun ve öğrenme alanlarına erişimlerini sağlamıştır.





10. Çocuklar İçin Eğitim Faaliyetleri

Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi kapsamında açılan yaz okulunda 3-6 yaş aralığındaki çocuklar için küçük yaş ve büyük yaş grubu anasınıfları oluşturulmuştur. Anasınıflarında toplam 32 çocuk eğitim, sağlık ve bakım hizmetlerinden yararlanmıştır.



Okuma yazma bilmeyen çocuklar tespit edilerek okuma yazma grubu oluşturulmuştur.



Ayrıca her gruptaki çocukların katılımı için Matematik, Fen, Türkçe ve Beden Eğitimi derslikleri; El Sanatları ve Çocuk Hakları Atölyeleri oluşturulmuştur.

Programa katılan çocukların hem yaş hem de gelişimsel değerlendirmeleri yapılmış ve çocuklar gelişim düzeylerine göre gruplara ayrılmıştır. Yaz okulunun günlük program akışı yan tarafta yer almaktadır:



Yaz okulu programı kapsamında Durak Fındık'a ait özel hastane olan Çakırtepe Hastanesi ile iş birliği içerisinde çocuklara sağlık taraması yapılmıştır. Tarama sonucunda çocukların ileri tetkik için hastaneye yönlendirmeleri yapılmış ve tedavileri başlatılmış ilaç giderleri ise tamamen proje kapsamında olmak üzere karşılanmıştır.

GÜNLÜK ZAMAN ÇİZELGESİ

08:00 - 09:00	OKULA GİRİŞ VE KAHVALTI
09:00 - 09:40	1. DERS
09:40 - 09:50	TENEFFÜS
09:50 - 10:30	2. DERS
10:30 - 11:00	ARA ÖĞÜN
11:00 - 11:40	3. DERS
11:40 - 11:50	TENEFFÜS
11:50 - 12:30	4. DERS
12:30 - 13:30	ÖĞLE YEMEĞİ ARASI
13:30 - 14:10	5. DERS
14:10 - 14:20	TENEFFÜS
14:20 - 15:00	6. DERS
15:00 - 15:20	ARA ÖĞÜN
15:20 - 16:00	SERBEST ETKİNLİK
16:00 - 16:30	OKUL ÇIKIŞI SERVİS





11. Eğitim Kitleri ve Eğitim Setleri Dağıtımı

Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi kapsamında yaz okuluna katılan çocuklara, fen derslerinde kullanılmak üzere, Twin Bilim Robotik Kodlama Seti ve Twin Bilim Robotik Sanat Setleri satın alınmıştır. Bunun yanı sıra programa katılan her çocuğa bir çanta ve çantanın içinde gerekli eğitim materyalleri (defterler, kalemler, kalemlik, silgi, kalem tıraş, kuru boyalar, pastel boyalar ve makas) dağıtılmıştır. Proje kapsamında 100 çocuğa eğitim materyallerinin yer aldığı çanta, iki adet şapka ve iki adet tişört dağıtılmıştır. Ayrıca eğitim sırasında çocukların ihtiyaç duydukları hijyen ve sanitasyon malzemeleri de tedarik edilmiştir.



12. Konaklama Alanlarında Gerçekleştirilen İyileştirmeler

2022 fındık hasadı döneminde sahada karşılaşılan ihtiyaçlar doğrultusunda farklı konaklama alanlarında gerekli görülen iyileştirmeler insana yakışır yaşam koşullarının oluşturulabilmesi için acil biçimde tespit edilmiş ve yaşama geçirilmiştir. Bunlar arasında konaklama alanlarının elektrik ve su tesisatları için malzeme alımı, tamirat giderlerinin karşılanması, abonelik işlemleri için kolaylaştırma ve kurumlarla görüşmelerin yapılması, eski belediye binasının kullanımının sağlanması, çadır zeminlerinde kullanılmak üzere naylon branda dağıtılması, çadır alanlarında ailelerin hijyenlerinin sağlanması için içlerinde deterjan, sabun, şampuan, hijyenik ped, kolonya, diş fırçası, diş macunu, ilk yardım ve bakım kiti ve şapka olan çantaların dağıtılması yer almaktadır. Ayrıca konaklama alanlarından gelen talepler üzerine gezici mevsimlik tarım işçisi her bir aileye bir temel gıda paketi ulaştırılmıştır. Bunların yanı sıra konaklama alanlarında ortak kullanılan tuvalet ve banyoların tamirata sağlanmış ve sürdürülebilir hijyenin sağlanması için temizlik malzemeleri alınarak gezici mevsimlik tarım işçisi ailelerinden bir görevliye gündelik yevmiye tutarı verilmiştir. Böylece ailelerin bilhassa da çocukların hijyenini sağlamak adına bir adım atılmıştır.



İyileştirme öncesi

1 adet konaklama alanı gezici mevsimlik tarım işçilerinin güvenle yaşayabileceği biçimde iyileştirilmiştir.



İyileştirme sonrası

13. Mevsimlik Tarım İşçisi Kadın Eğitimleri

Gezici mevsimlik tarım işçilerine yönelik verilen eğitimler hem çadır alanlarında hem de yaz okulunun yürütüldüğü okul binasında gerçekleştirilmeye devam etmektedir. 17 Ağustos 2022 Çarşamba günü okul binasında 35 kadın gezici mevsimlik tarım işçisine yönelik çocuk işçiliğinin önlenmesi, çalışma ve yaşam koşulları, çalışan hakları, konaklama alanlarında bulaşıcı hastalıklardan korunma ve ilk yardım konularında iki akademisyen tarafından eğitimler verilmiştir. Eğitim sonrasında kadınlara hijyen setleri ve ilkyardım kitleri dağıtılmıştır.



14. Tarım Aracılarının Kayıt Altına Alınması (Tarım Aracısı Eğitimleri)

Proje kapsamında gezici mevsimlik tarım işçilerine aracılık eden elçi/ dayıbaşıların kayıt altına alınarak çocuk işçiliğinin önlenmesi planlanmıştır. Bu bağlamda kayıtlı ve kayıtsız tarım araçları İnkizce ilçesine geldiği andan itibaren konaklama alanlarına düzenli aralıklarla ziyaretler yapılmış ve böyle bir eğitim konusunda istekli olanlara İşkur desteği ile 22.08.2022 tarihinde İnkizce İlçesinde yaz okulunun yürütüldüğü okul binasında bir eğitim düzenlenmiştir. Durak Fındık eğitime katılan tarım araçlarının başvuru ücretlerini karşılayarak kayıt altına alınmalarını sağlamıştır.





Netherlands Enterprise Agency



Intersnack



RİSKLER VE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

- Proje partner kuruluşlarından birinin hizmet sağlayıcısının İkizce sahasında benzer çalışmalar yürütmesi ve aynı örneklem grubu üzerine yoğunlaşmaya çalışması kaynakların etkin kullanımının riske girmesine sebep olabilir.

- Atanan yerel yöneticilerin sık değişmesi proje hakkında bilgi sahip olup olmama durumlarına göre önemli bir risk olabilmektedir.

- Ailelerin artan yoksulluk düzeyinin çocuk işçiliğinin riskini arttırdığı gözlemlenmiştir.

- Olumsuz hava koşulları (sağanaklar/seller) konaklama koşullarını zorlaştırmaktadır.

- Bazı kamu kurumlarının sahada yetersiz yer almaları sebebiyle gezici mevsimlik tarım işçilerinin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi hususunda çocuk işçiliği alanında faaliyet gösteren özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını muhatap olarak görmesi çözümler konusunda beklentiye girmelerine neden olmaktadır. Bu durum zaman zaman ailelerin çocuklarını bu tür programlara göndermeleri konusunda pazarlık öznesi haline getirmelerine neden olabilmektedir.



Netherlands Enterprise Agency



Intersnack

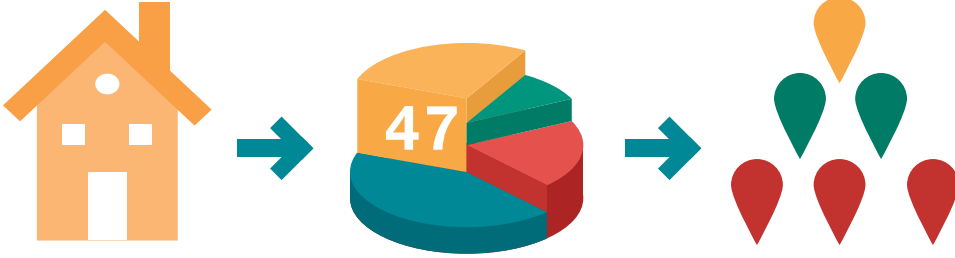


SAHA ARAŞTIRMALARI

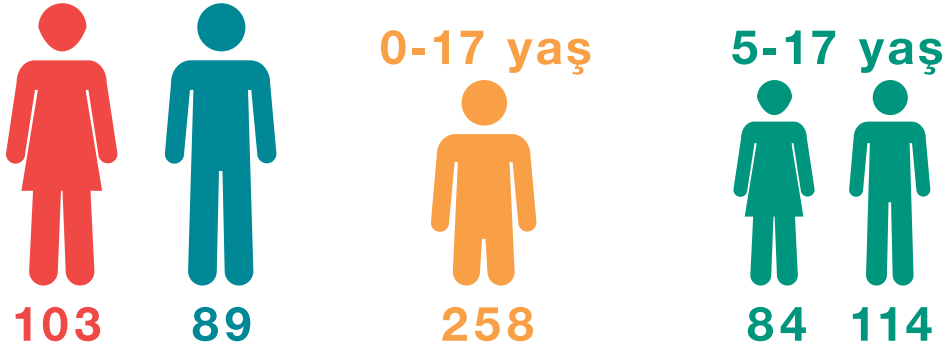


SAHA ZİYARETLERİ DEMOGRAFİK DAĞILIM

Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi kapsamında 6 farklı konaklama alanında 47 kez saha ziyareti gerçekleştirilmiştir.

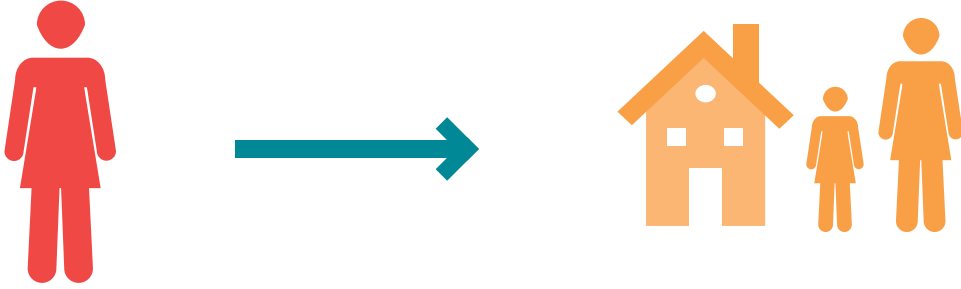


Bu ziyaretlerde elde edilen verilere göre konaklama alanlarında 18 yaş üzeri 103 kadın, 89 erkek bulunmaktadır. Çocuk sayıları incelendiğinde ise 2022 hasat döneminde Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi uygulama sahası olan İkizce ilçesine 0-17 yaş arası 258 çocuk geldiği, bu çocukların 198'inin 5-17 yaş arasında olduğu, 5-17 yaş arası çocukların 84'ünün kız, 114'ünün ise erkek çocuk olduğu tespit edilmiştir.

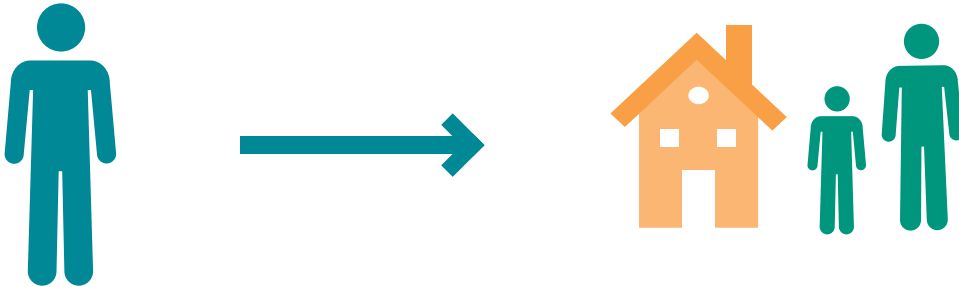


SAHADAKİ ÇOCUKLARIN DAĞILIMI

Hasat döneminde İkizce ilçesine gelen 102 kız çocuğundan 89'u yaz okuluna dahil olmuş bunlardan 43'ü Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi kapsamında eğitime dahil edilmiştir. Hasat döneminde bölgede tespit edilen 13 kız çocuğunun ise 9'u okul dışı çağda olduğundan eğitime katılamamış 4'ü ise çocuk işçiliği riski altında olarak belirlenmiştir.



Hasat döneminde İkizce ilçesine gelen 156 erkek çocuğundan 131'i yaz okuluna dahil olmuş bunlardan 67'si Sürdürülebilir Fındık Köyleri Projesi Kapsamında eğitime dahil edilmiştir. Hasat döneminde bölgede tespit edilen 25 erkek çocuğunun 4'ü okul dışı çağda olması sebebiyle eğitime katılamazken 21'i 14 yaşın üzerinde ve çocuk işçiliği riski altında olarak belirlenmiştir.



KONAKLAMA ALANLARI RİSKLERİ

Konaklama alanlarına yapılan saha ziyaretlerinde saha personellerinin gözlemlediği riskler aşağıdaki gibi kategorize edilmiştir.

Çocuk İşçiliği

Tuvalet ve Banyonun Olmayışı

Ortak Tuvalet Banyo Kullanımı

Dere Kenarı gibi Taşkın Riski Yüksek Alanlara Çadır Kurma

Çocukların Erişebilecekleri Yerlerde Elektrik Kablolarının Olması

Elektriğin Olmayışı

Örgün Eğitimde Yüksek Okul Terki



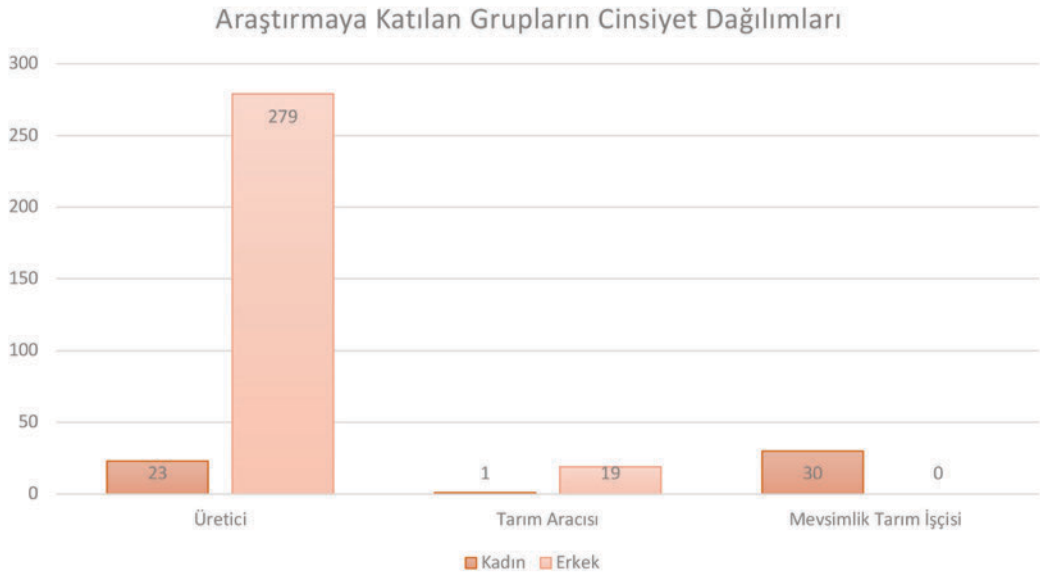
ARAŞTIRMA BULGULARI

Sürdürülebilir Fındık Köyleri projesi kapsamında 450 çiftçiye, 20 tarım aracısına, 200 tarım işçisine Çocuk işçiliği, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Ayrımcılık, İnsana Yakışır İş ve Yaşam Koşulları ve Sağlık ve İlk yardım başlıklarında eğitimler verilmiştir. Bu eğitimlerin öncesi ve sonrasında eğitim verilen gruplara ön test ve son test uygulaması yapılmıştır. Ancak 2022 hasat dönemi yoğunluğu, personel yetersizlikleri ve hedef gruptaki fonksiyonel okur yazar oranının düşük olması sebebiyle eğitim verilen herkese ön test son test uygulaması yapılamamıştır. Aşağıda ön test ve son test uygulaması yapılan gruplar ve sayılara ilişkin bilgiler verilmiştir.

Grup	Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Ön Test Uygulaması Yapılan Kişi Sayısı	Son Test Uygulaması Yapılan Kişi Sayısı
Fındık Üreticileri	450	-	302
Tarım Aracıları	20	20	20
Gezici Mevsimlik Tarım İşçileri	200	30	30

ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Belirlenen eğitim başlıklarında eğitim alan ve ön test, son test uygulamalarına katılan grupların demografik özelliklerine aşağıda yer verilmiştir.

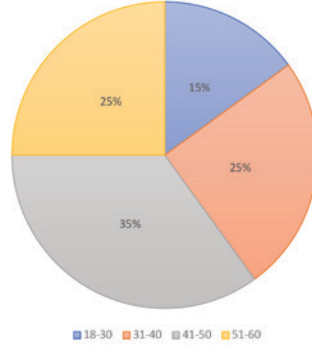


Araştırmaya katılan gruplardan üreticiler ve tarım aracılarının büyük çoğunluğu erkeklerden oluşurken mevsimlik tarım işçilerinin tamamı kadınlardan oluşmaktadır. Sahada eğitim alan 200 mevsimlik tarım işçisinin yarısından fazlası da kadınlardan oluşmaktadır. Ancak yüzde grup eğitimi yapılan gezici mevsimlik tarım işçilerinin tamamının kadınlardan seçilmesi bilinçli olarak gerçekleştirilmiştir. Bundan dolayı ön test ve son test uygulaması yapılan mevsimlik tarım işçisi grubu sadece kadınlardan oluşmaktadır.

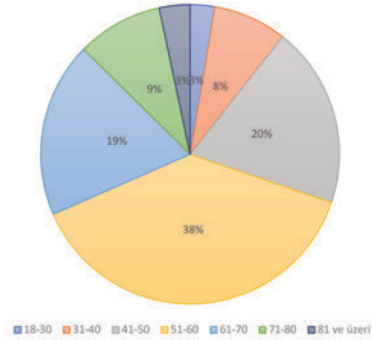
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Katılımcı grupların yaş dağılımları incelendiğinde üretici grubunun yaş ortalamasının en yüksek olduğu görülmektedir. Mevsimlik tarım işçisi grubun yaş dağılımları incelendiğinde en küçük 18 yaşında, en yüksek 62 yaşında katılımcıların olduğu ve katılımcı yaş ortalamalarının 37 olduğu belirlenmiştir. Tarım aracıları grubun yaş dağılımları incelendiğinde en düşük 23 en yüksek 57 yaşında katılımcıların olduğu ve katılımcı yaş ortalamasının ise 41 olduğu belirlenmiştir.

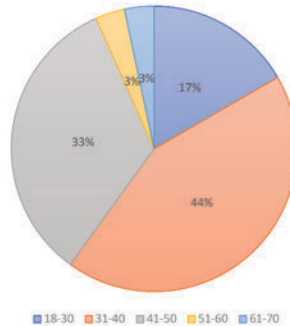
Tarım Aracıları Grubu Yaş Dağılımları



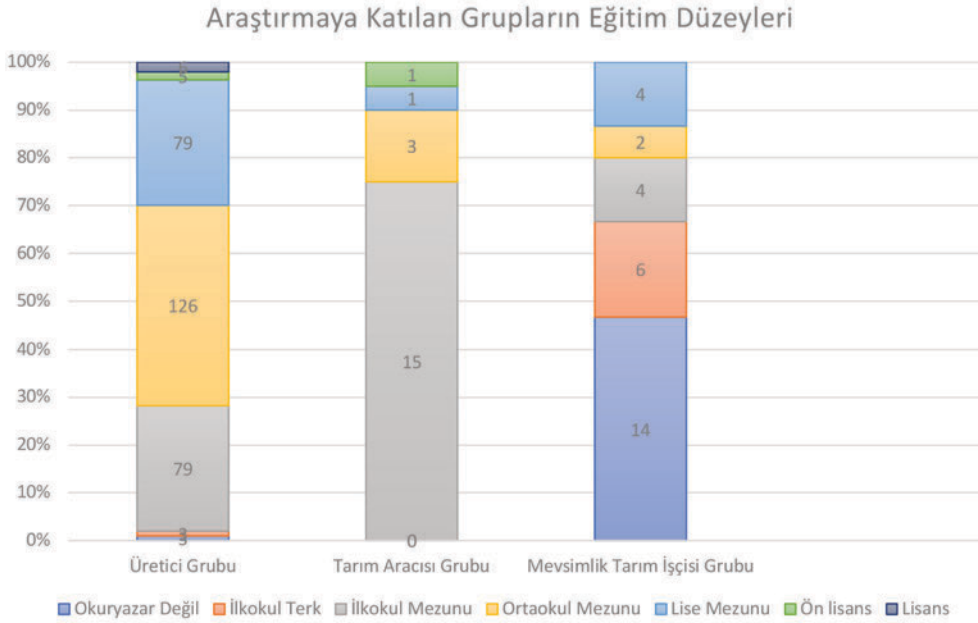
Üretici Grubu Yaş Dağılımları



Mevsimlik Tarım İşçisi Grubu Yaş Dağılımları



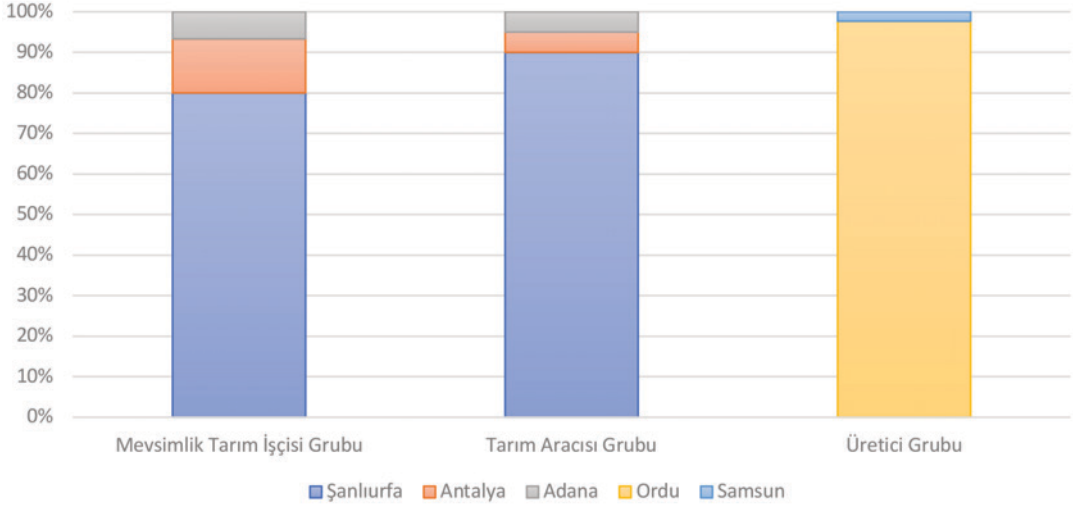
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ



Yukarıdaki grafik incelendiğinde g uplar arasında eğitim düzeyi en düşük olan grubun mevsimlik tarım işçisi grubu olduğu görülmektedir. Mevsimlik tarım işçileri grubundakilerin tamamının kadınlardan oluştuğunu düşündüğümüzde bunun nedeni anlaşılmaktadır. Mevsimlik tarım işçisi kadınların neredeyse yarısı okur yazar değilken yarısından fazlası herhangi bir eğitim düzeyinden mezun değildir. Tarım aracısı olan gruptakilerin büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur. Tarım aracısı olabilmek için en az ilkokul mezunu olmak gerektiğinden bu grubun da eğitim seviyesinin oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bununla birlikte gruplar arasında eğitim seviyesi en yüksek grubun üreticiler olduğu görülürken bu grupta da en yoğun (%70) ilkokul ve ortaokul mezunlarının yer aldığı görülmektedir. Günümüzde Türkiye’de zorunlu eğitimin 12 yılı kapsadığı düşünüldüğünde tüm grupların eğitim seviyesinin ne denli düşük olduğu anlaşılmaktadır.

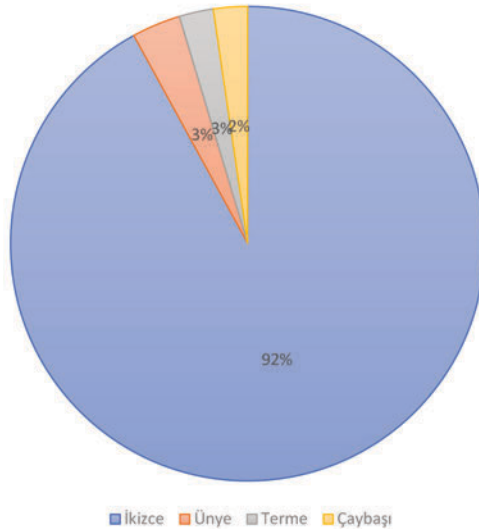
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Araştırmaya Katılan Grupların Hangi Şehirlerde Yaşadıkları

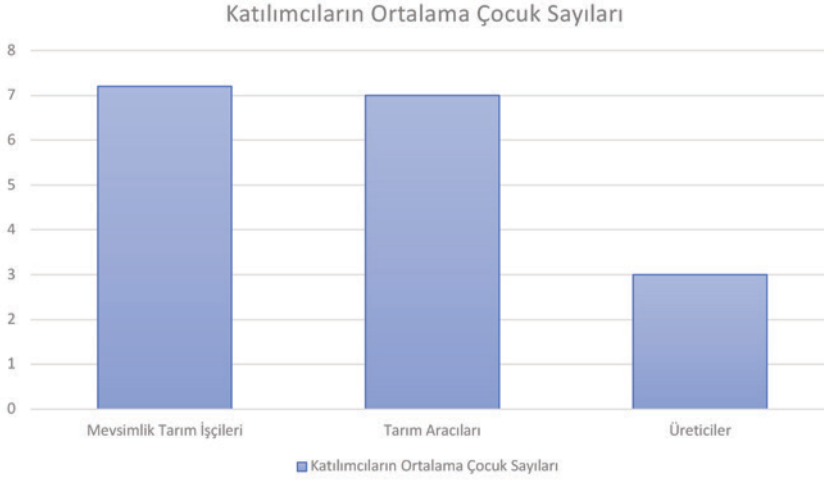


Araştırmaya katılan grupların hangi şehirlerde yaşadıkları incelendiğinde mevsimlik tarım işçisi ve tarım aracısı grubun büyük bir çoğunluğunun Şanlıurfa şehrinde yaşadıkları üreticilerin ise büyük bir çoğunluğunun Ordu şehrinde yaşadığı belirlenmiştir. Üreticilerin ilçe bazında dağılımları incelendiğinde ise en fazla İkizce ilçesindeki üreticilerin olduğu görülmektedir.

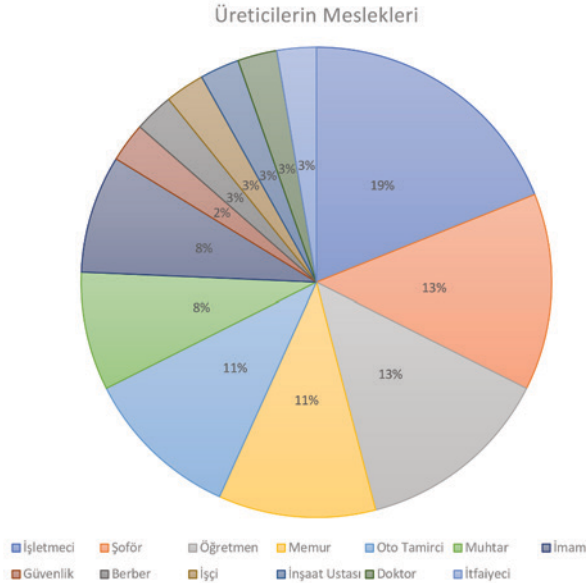
Üreticilerin İlçe Dağılımları



ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ



Katılımcıların ortalama çocuk sayıları incelendiğinde mevsimlik tarım işçileri ve tarım araçlarının ortalama çocuk sayılarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görünürken diğer iki gruba kıyasla üretici grubunda yer alan katılımcıların ortalama çocuk sayılarının daha düşük olduğu görülmektedir. Yine de üretici grubunun ortalama çocuk sayısı Türkiye ortalaması ile benzerdir.

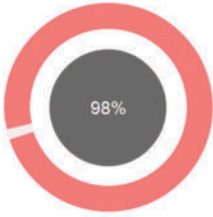


Araştırmaya katılan üretici gruptakilerin fındık üreticiliği dışında başka bir mesleğe sahip olup olmadıkları sorulduğunda katılımcıların %13'ünün fındık üreticiliği dışında başka bir mesleğe sahip olduğu belirlenmiştir. Bu mesleklerin dağılımı incelendiğinde; en fazla işletme sahibi olanların (esnafın), şoför e öğretmen olanların olduğu görülmektedir.

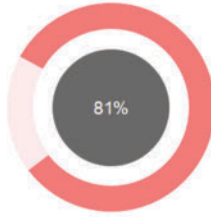
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Üretici grubunda yer alan katılımcıların %98'i arazilerinin olduğu şehirde yaşadıklarını belirtirken %2'si farklı bir şehirde yaşadıklarını belirtmişlerdir. Üreticilerin %81'i fındık üretimi için 6 aydan uzun bir zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %81'i araziyle ve işleriyle ilgilenirken başkalarından yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Arazi ve üretimle ilgili en yoğun çalıştırılan grubun "Yerli işçiler" olduğu belirlenmiştir.

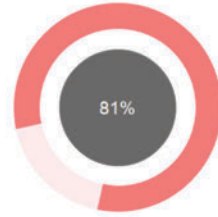
Üretici Grubu Katılımcıların



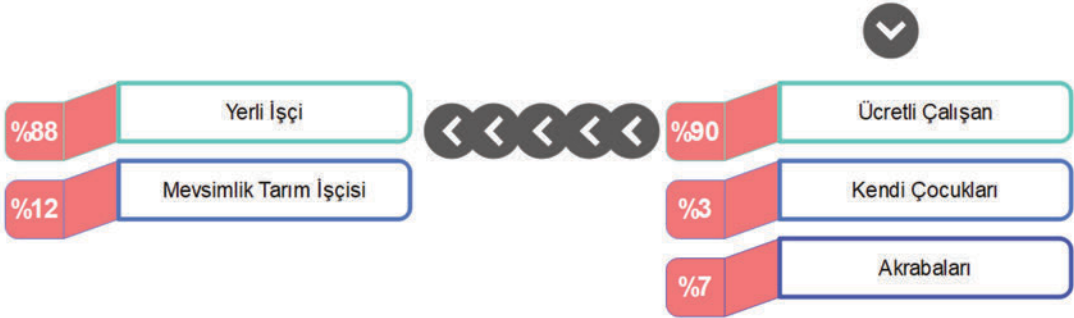
Üreticilerin %98'i arazilerinin olduğu şehirlerde yaşamaktadır.



Katılımcıların %81'i fındık üretimi için 6 aydan fazla zaman ayırmaktadır.

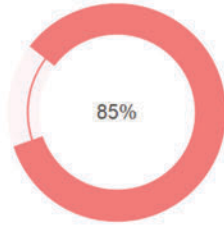


Katılımcıların %81'inin arazi ve işleri ile kendi adına ilgilenen birileri bulunmaktadır.

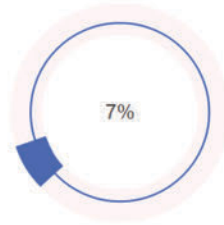


ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

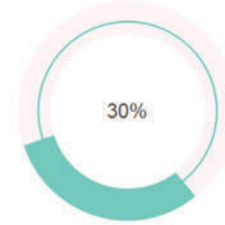
Katılımcıların Çocuk İşçiliği Konusunda Eğitim Alıp Almama Durumları



Evet aldım diyen
üreticilerin oranı



Evet aldım diyen
işçilerin oranı



Evet aldım diyen
tarım araçlarının
oranı



Üretici Grubu



Mevsimlik Tarım
İşçisi Grubu



Tarım Aracı
Grubu

Üreticilerin büyük bir çoğunluğunun daha önce çocuk işçiliği konusunda bir eğitim aldıkları görülmektedir.

Mevsimlik tarım işçilerinin büyük bir çoğunluğunun daha önce çocuk işçiliği konusunda bir eğitim almadıkları görülmektedir.

Tarım araçlarının yansından fazlasının çocuk işçiliği konusunda herhangi bir eğitim almadıkları görülmektedir.

ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

Aşağıdaki tabloda üreticilere ve tarım araçlarına çocuk işçiliğini önlemek için neler yaptıkları sorulmuştur. Bu soru tarım araçlarına ön test uygulamasında sorulmuş olup üreticilere son test uygulamasında sorulmuştur. Üreticilerin farkındalıklarının tarım araçlarına göre daha fazla olduğu görülse de üreticilerin eğitim sonrası verdikleri cevap oranının yetersiz olduğu düşünülmektedir. Aşağıda hem tarım araçları hem de üreticilerin verdikleri yanıtlardan örneklere yer verilmiştir.

TA8 “Çocukları yormuyorum. Çocuğu en iyi şekilde tehlikeli yerlere götürmeden işimi yapıyorum.”

TA14 “Çocukları bu tip işlerde çalıştırmayız.”

Ü11 “İşçi gruplarında 18 yaşından küçük işçi kabul etmiyorum”

Ü48 “Aldığım işçilerin 18 yaşından büyük olmasına dikkat ediyorum.”

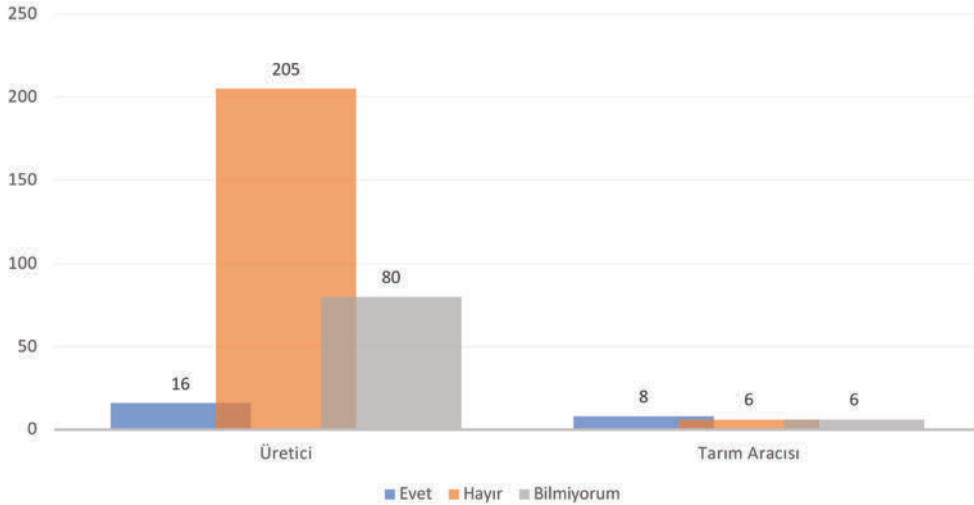
Ü103 “18 yaşından küçük çalıştırmadım ve onların okula gitmeleri için teşvikte bulundum”

Katılımcı ifadeleri/Katılımcı Grupları	Üreticiler (%)	Tarım Araçları (%)
18 yaş altı işçi çalıştırmamak	%9	%5
Hasadı aile ile yapmak	%3	-
Hiçbir şey yapmamak	-	%10
Ailesiyle konuşmak	-	%5
Çocuğu yormamak	-	%15

ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

Katılımcılardan hem üretici hem de tarım aracısı gruba daha önce işçi çalıştırdıkları tarım alanlarında çocuk işçi çalıştırıp çalıştırmadıklarına dair bir denetim ya da kontrol yapılıp yapılmadığı sorulduğunda her iki katılımcı grubunda da çocuk işçi kontrolü yapılanların oranının oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Üreticilerin ve Tarım Aracılarının İşçi Çalıştırdıkları Tarım Alanlarında Çocuk İşçiliği Kontrollerinin Yapılıp Yapılmama Durumu

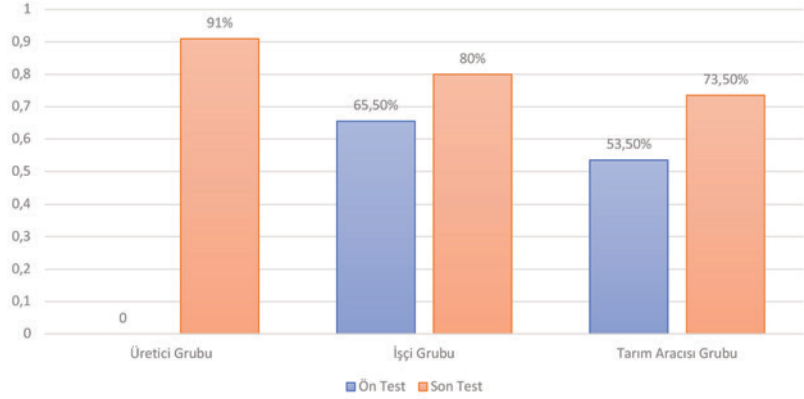


Katılımcı gruplara verilen eğitimlerin öncesinde ve sonrasında yapılan anket çalışmaları ile katılımcı grupların farkındalık düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda tüm katılımcı gruplara eğitim verilmiş ve ön test son test verileri toplanmıştır. Yalnızca üretici grubuna yönelik ön test çalışması yapılmadan sadece son test verileri toplanmıştır. Aşağıda katılımcı grupların eğitim öncesi ve sonrasında çocuk işçiliği konusunda yapılan ankete doğru yanıt verme oranları sunulmuştur. Araştırmaya katılan tüm grupların çocuk işçiliği farkındalık anketine doğru yanıt verme oranları incelendiğinde eğitim sonrasında en yüksek doğru yanıt verme oranına sahip olan grubun üreticiler grubu olduğu görülmektedir. Ön test ve son test verileri karşılaştırıldığında grupların eğitim sonrası farkındalık düzeylerinin arttığı görülmektedir.

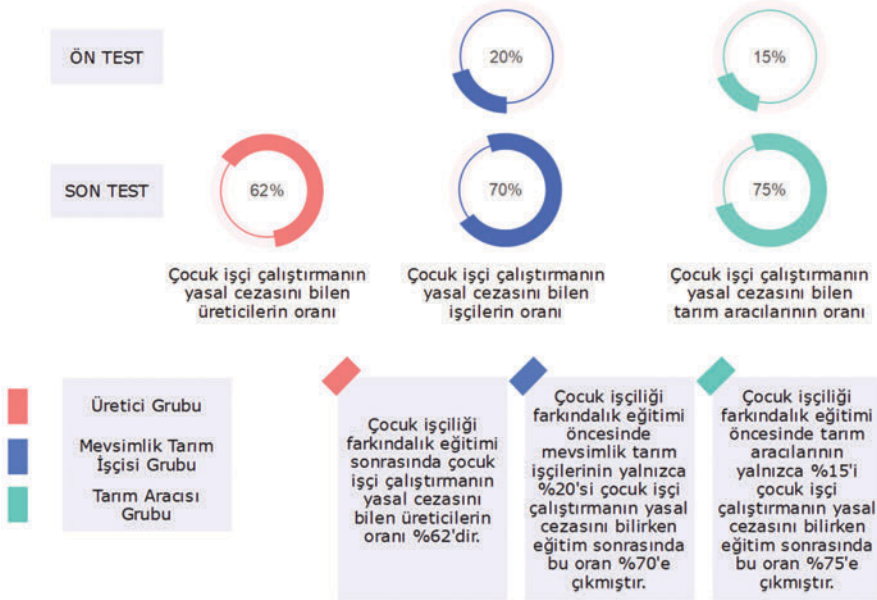
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

Çocuk işçiliği konusunda verilen farkındalık eğitiminin tüm grupların bilgi düzeyini arttırdığı görülmektedir. Gruplar arasında son testte en çok tarım araçları grubunun doğru yanıt verdiği belirlenmiştir.

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ FARKINDALIK ANKETİ SONUÇLARI



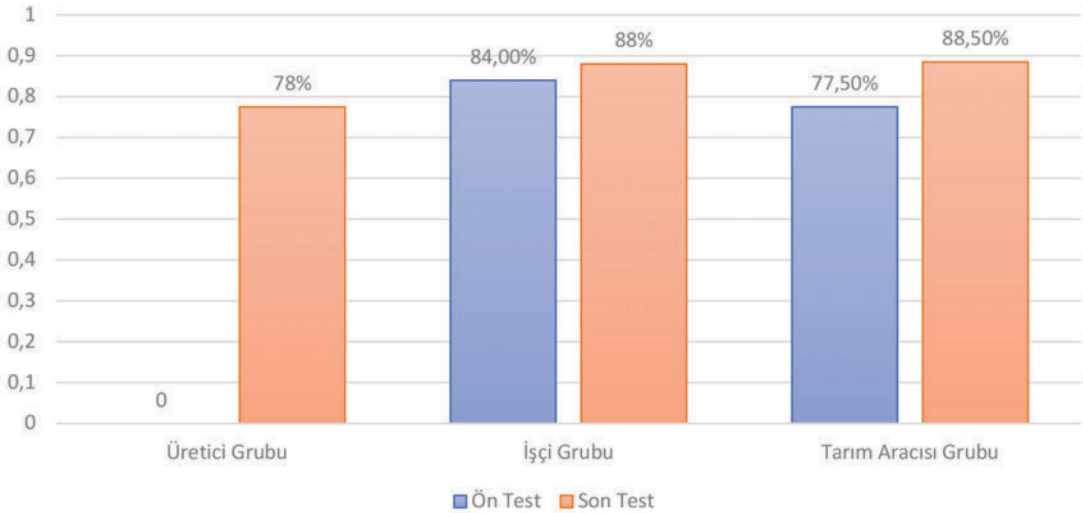
Katılımcıların Çocuk İşçi Çalıştırmanın Yasal Cezasını Bilip Bilmeme Durumları



ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

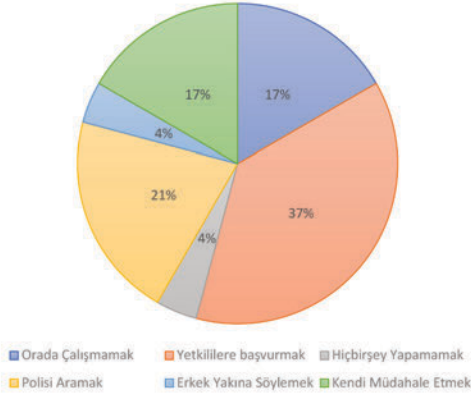
Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda verilen farkındalık eğitiminin tüm grupların bilgi düzeyini arttırdığı görülmektedir. Gruplar arasında son testte en çok tarım araçları grubunun doğru yanıt verdiği belirlenmiştir. Grupların toplumsal cinsiyet farkındalık düzeylerinin oransal olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir bu durum üretici ve tarım aracıları gruplarında erkek yoğunluğu ve işçi grubundaki kadınların eğitim seviyelerinin düşük olması ile açıklanabilir. Tüm gruplar kendi kültürel çevreleri içerisinde toplumsal cinsiyet rol ve kalıplarına sıkıca bağlı olan gruplardır.

Toplumsal cinsiyet FARKINDALIK ANKETİ SONUÇLARI

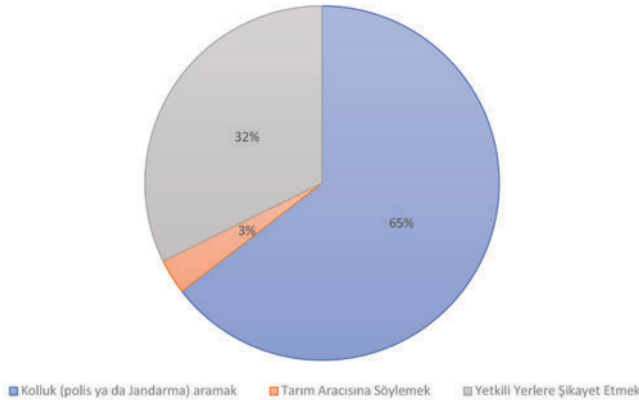


ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

ÖN TEST- Mevsimlik Tarım İşçileri
Çalışmak İçin Gidilen Yerde Kadın İşçiler Şiddet, Taciz ya da
Ayrımcılığa Maruz Kalırsa Ne Yapılmalıdır?



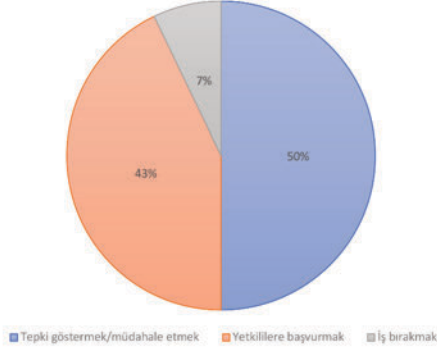
SON TEST- Mevsimlik Tarım İşçileri
Çalışmak İçin Gidilen Yerde Kadın İşçiler Şiddet, Taciz ya da
Ayrımcılığa Maruz Kalırsa Ne Yapılmalıdır?



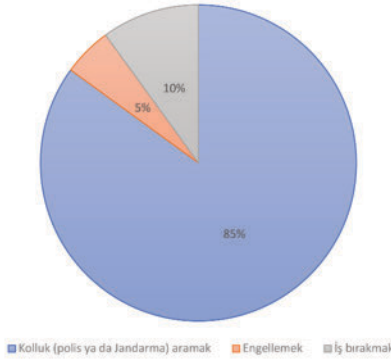
Gruplara ayrıca çalışma alanında bir kadının şiddet, taciz ya da ayrımcılığa uğraması durumunda ne yapacakları sorulmuştur. Tamamı kadın işçilerden oluşan mevsimlik tarım işçisi grubun ön test, son testte verdikleri yanıtlar incelendiğinde eğitim sonrasında bireysel ve geleneksel tepkilerin azaldığı yasal ve hukuki çabaların artış gösterdiği belirlenmiştir. Mevsimlik tarım işçisi bir kadının son testte verdiği yanıt aşağıda yer almaktadır:

K23 "İşçisiyiz diye yapılan birçok haksızlığa göz yumuyorlar. Ama ben asla izin vermem! Para cezası hatta hapis cezasına bile gidebilir"

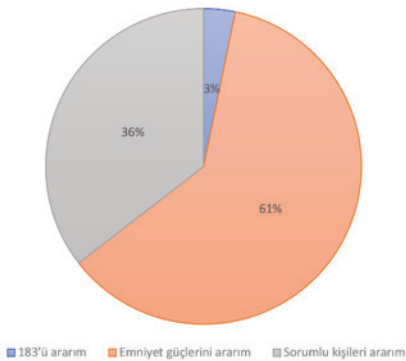
ÖN TEST- Tarım Aracısı
Çalışmak İçin Gidilen Yerde Kadın İşçiler Şiddet, Taciz ya da Ayrımcılığa Maruz Kalırsa Ne Yapılmalıdır?



SON TEST- Tarım Aracısı
Çalışmak İçin Gidilen Yerde Kadın İşçiler Şiddet, Taciz ya da Ayrımcılığa Maruz Kalırsa Ne Yapılmalıdır?



SON TEST- Üretici
Çalışmak İçin Gidilen Yerde Kadın İşçiler Şiddet, Taciz ya da Ayrımcılığa Maruz Kalırsa Ne Yapılmalıdır?



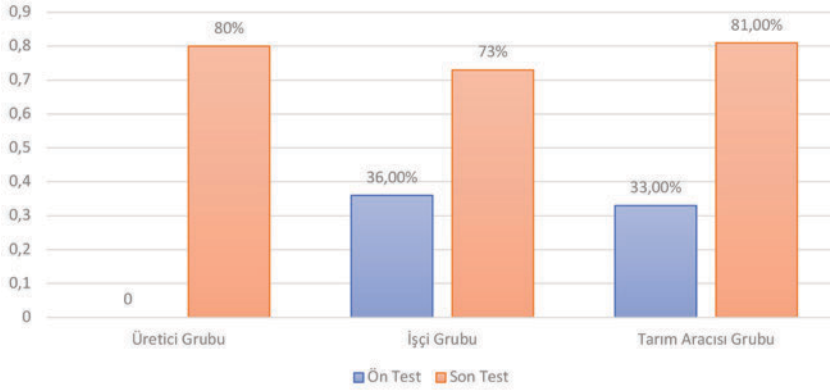
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

Tarım aracısı grubun da mevsimlik tarım işçisi grupta olduğu gibi ön test, son testte verdikleri yanıtlar incelendiğinde eğitim sonrasında bireysel ve geleneksel tepkilerin azaldığı yasal ve hukuki çabaların artış gösterdiği belirlenmiştir. Üretici grubunda soruya yanıt verme oranı düşük olsa da bu soruya yanıt veren üreticilerin tamamı yetkili kurumlara bildirimde bulunacağını belirtmiştir.

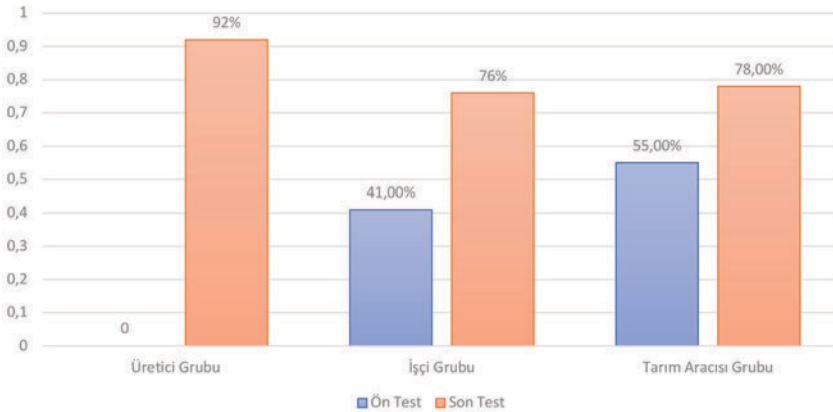
ARAŞTIRMAYA KATILAN GRUPLARIN ÖN TEST SON TEST SONUÇLARI

Tüm gruplara verilen sağlık ve ilkyardım farkındalık eğitimi sonrasında grupların farkındalık düzeylerinin arttığı görülmektedir. Gruplar arasında son testte en yüksek üretici grubunun farkındalığı yer alırken ön testte ise en düşük alan grubun işçi grubu olduğu eğitim sonrasında önemli bir ilerleme kat ettiği belirlenmiştir.

İnsana yakışır koşullarda yaşam ve çalışma FARKINDALIK ANKETİ SONUÇLARI



sağlık ve ilkyardım FARKINDALIK ANKETİ SONUÇLARI



SONUÇLAR

Tüm başlıklarda yapılan eğitimlerin fındık tedarik zincirinde yer alan her bir aktör için ne denli önemli olduğu ve bu eğitimlerin öncesinde ve sonrasında farkındalık düzeylerinin nasıl geliştiği görülmektedir. Bu nedenle ilerleyen hasat dönemlerinde üreticiler, tarım araçları, tarım işçileri olmak üzere fındık tedarik zincirlerinde yer alan her bir aktörün başta kendileri için insana yakışır iş ve yaşam koşullarına erişmesinin sağlanması, çocuk işçiliğinin sonlanması ve sürdürülebilir üretimin gerçekleşmesi için farklı eğitim modellerinin ve farklı ölçme değerlendirme sistemlerinin kullanılması ve halihazırda devam eden etkili programların sürdürülmesi hedeflenmektedir. Durak fındık ilerleyen hasat dönemlerinde yürüttüğü tüm çalışmaların sosyal etki değerlendirmelerini yapmayı ve sürdürülebilirliği ve sosyal etki değeri yüksek çalışmaları çoğaltıp yaygınlaştırmaya devam etmeyi hedeflemektedir. Durak fındık, bu çalışmaları hayata geçirirken insan emeğinin yoğun olduğu fındık sektöründe odağını insan haklarının korunmasına ve yaşama geçirilmesinde rol oynamaya devam edecektir.



Geçmişten Geleceğe Güvenle...



Levent Cad. Krizantem Sok. No:96 Levent / İSTANBUL
Tel: (0212) 282 82 30 (Pbx) • Fax: (0212) 270 97 76
durak@durakfindi .com.tr • www.durakfindi .com.tr



hercocuk1dunya



hercocuk1dunya



hercocuk1dunya



durakfindik



Netherlands Enterprise Agency

